

Megjelen minden vasárnap.

hatalmas és felelős szerkesztő:
RÁTH GYULA

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

Sopron, Ógabona-tér 18. sz.

ELŐRE

FÜGGETLEN KRITIKAI BETILAK.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK

helyben házhoz szállítva vagy vidékre postán küldve:
 egész évre . . . . . 6 K -
 fél évre . . . . . 3 K -
 negyed évre . . . . . 1 K 50!

Egyes szám ára 10 fillér.

Bírdetéseket felvesz és jutányosan közöl a kiadóhivatal.

Miért nem jut a paraszt földberlethez?

(h) Abból a csodálatos jelenségéből kifolyólag, hogy akkor, amikor Esterházy herceg sok-sok jóindulat által vezényelve, hitbizományi birtokainak jórészt földberlet paraszt-szövetkezeteknek kiadni hajlandó volt és ennek dacára alig akadt község, amellyel a bérlet megkötése sikerült, számára kell az új tan, hogy mese a paraszt földhözjárása, nem megélhetésének megjavítására kell neki a föld, hanem csupán urhatátságából, a tulajdonjoggal való kéréskelés céljából.

És lényeg, ez a közel száz községnek felajánlott, és tettő kivételével meddón maradt bérlet igazolni látszik azt a gyanusító felvést, mert hiszen mivel sem látszik igazoltnak az, hogy igazi földinség fennforgása esetén miért sikerült száz eset közül csak kettőben a felkiáltó földet elfogadtatni a néppel.

Pedig annak oka igen egyszerű, de egyszerűsödni elég hitvány is. Rejjik az a kinalat öszinteségtelenségében, a kinalat módjában, kényszerzettségében.

Maga a herceg is alighanem csupán a „nem bánom, hát adjunk nekik” alapján adta beleegyezését a bérletek széttagoláshoz. Jóindulattal talán, de az aldozathozatal tudatában. Az engedélyt végreható intézőség azonban már sokkal kevesebb áldozatkészséggel ment bele a dologba. Mert áldozatokat ő is hoz. Nélkülözni kénytelen a nagybérlek előzőekenységét és a sok-sok elnézésért a mindenkor kijáró hálás készségüket. Több munka is van a tagolt bérletekkel. Így tehát nem csoda, ha a bérleteket nem sok jóindulattal kinalgatták a parasztságának. Sőt.

Eltársztani a parasztokat az uradalmi bérletekről pedig mesés könnyű dolog. Csak végig kell olvasni azokat az iverek terjedő bérleteszövegszerű mintákat és nyomban megértjük, hogy a lakos miért nem írja azokat alá. Azokban a mintákban úgy körül van bástyázva a bérbeadó joga, hogy az avatlan bérlemek égnek mered tőle a haja. A kipróbált bérlet már tudja, hogy annak a falra festett ördögnek más a lényege,

de a paraszt ezeket a mesevilágbeli lényeket husból és vérből valónak véli és megrémült torzonborz szakállaluktól és szorvaiktól. No meg aztán vegyük hozzá még az értelmezők önérdéke által dikált megáratásokat és nyomban megértjük, hogy miként telhetett meg a paraszt koponyája az oláh néptanító babonás boszorkányhoyha rémalakjaival és miért nem kellett neki az a bérlet nyomorúsága árán sem.

Nem mindenütt akadnak emberek, akik — úgy mint Sopronban — mely gazdasági érzéstől áthatva, lankadatlan buzgalommal és önzetlenséggel felvilágosították, kioktatták, buzditották volna a rémitetteket a vágyva-vágyott bérletek lefogadására és ellensúlyozhattnak volna a felkiadás oláh módszereinek átkos hatását. Hiszen nem volt ez különb nálunk sem. Kiasztották parasztjainkat itt is. Riasztották a bérleti feltételek boszorkánytáncáival, a föld hasznavehetetlenségének ördögével, az egyetemleges felelőség hétféjú sarkányával, az óvadék lidércével és ki tudja a pokol miféle szörnyszőlöttjével. Nem is volt az a kis munka, hogy meggyőzzük a féltek mindezen rémképeknek valódi lényegéről és hogy létrehozzuk a nélkülözhetetlen tömörülést. De sikerült és ahol sikerült, fakad is utána az áldás a bőség szarujából.

Mesterelés, az öszinteség hiánya a kinalatoknál tehát az oka annak, hogy a parasztbérletek nem sikerültek. És ily körülmények között nem is fognak sikerülni sehol, hacsak — mint Sopronban — nem akad valaki, aki kioktattva a népet, be nem bizonyítja neki, hogy a bemutatott rémalokok papir másébol valók csupán.

SZEMLE.

* A város toronyórájának északi óralapja mult hétfő óta éjjel meg van világítva. Ebből azonban ne tessék semmiféle következtetéseket sem levonni. Mert bár igaz, hogy a világító test visszénye már messziről köti le a Várkerület éjjeli járóelőinek figyelmét, de ezzel legfeljebb csak mind közelebb esalja azokat a kíváncsiasokat, akik azt is akarják tudni, hogy a toronyóra mennyit mutat. Csak midőn már egészen a torony

Gsitkovics-kávéház.

Teljesen újonnan, a modern nagyvárosi igényeknek megfelelően berendezve. — Három kitünő új billiárd. — Ma és naponta

Zene-estély

egyik legkedveltebb nemzeti zenekar által. Kezdeté este 9 órakor. — Számos látogatást kér

CSITKOVICS PÁL, kávéés.

Kitüntetés Budapest 1896 és 1899-ben, Páris 1900, Pozsony 1902, Sopron 1904-ben.

Oktatás

kézgyűességben (Stójd), mindennemű lapos és plasztikus fannetszésekben, bőre- és fadomborításokban és égetésekben, ugyiszintű szabakézi és mértani rajzban, praktikus ipari szakrajzban saját mintáim szerint, amelyek Magyarországon ma már 300 iskolában alkalmaztatnak. — Átveszek mindennemű templommunkákat, u. m.: ollárok, szőszékek, szobrok stb. faragását és javítását.

Tisztelettel

PINTÉR IGNÁC ipari- és műszahi rajztanár.
Sopron, Kurucdomb.

Olcsó pénz!

4 1/2 % - os törlesztéses jelzalog kölcsön kapható földbirtokra és házakra 10-től 65 évi :: időtartamra. ::

Szigethy Gajos, bankbizományos
Sopron, Kolostor-utca 3. sz.

Gummisarok, cipőkrem, cipósámfa, cipőkötő, szallag tartó, gyöngycsokor
és mindennemű díszmú bőrök nagy választéka.

Világhírű „O'SULLIVAN” gummisarok
és „IDA” cipőkrem egyedüli raktára

FLEISCHER JÓZSEF UTÓDA
bőrkereskedésében
SOPRON, SZÉCHENYI-TÉR 20.

STESSEL SIMON tűzifa, épületfa és szőlőkarók raktára (Sopron, Deák-tér 4. sz.)

állatokat, amelyek teljesen megfelelnek a jó tenyészállat kelteikének, mert csak ezek képesek olyan utódokat előállítani, amelyekből pénz is tudunk csinálni.
(Folytatjuk.)

(Vetések állása. Március hónap kedvezőtlen időjárása miatt április hónap 4-ig, amióta is ország-szerte jobbra változott és bekövetkezett végre az oly nagyon óhajtott csapadék és vele együtt az enyhébb idő is, ami ötéltől hatott mindennemű növényre és azóta a fejlődés ország-szerte megkezdődött. Nemesek az ősziek, hanem a tavaszai is fellírásúak és bár egyes vidékeken állandóan panaszok hallani fergek és rovarkárok miatt, az általános vélemény mégis csak abban domborodik ki, hogy a mezőgazdasági állapot ország-szerte nagybőrra kedvező. Az ősziek az enyhé téli folyamán jól teleltek, zödek és többnyire erőteljesek. Kivételként azonban nemcsak azok a vetések, amelyek megrikultak, rozsdafoltosak és gazosok lettek. Az őszi vetések megrikultak a helyenként tömegesen felépült csöskösköt buzaegyek, továbbá a frittyegyek, a lesszei legyek, futrinkák, drótfergek és egyes helyeken még az egerek is okozták. A károsodások — bár néhéz ma még időközönként — országos általában nem mutatkoztak ugyan jelentősen, mindazonáltal azt sem lehet elhagyni, hogy az egyes vidékekről, mint például a Duna halpartjáról, sőt még a Duna jobbpartjáról is aránylag véve erre vonatkozó sok panasz olvastunk a nagyszámúan beérkezett jelentésekben. Férőg és rovar okozta károsodásokat jelentek meg a Duna-Tisza vidékekről is. Tiszta mindkét vidékről, azonban koránosan jelentékeny mértékű. Egyedül tehát a Tisza-Maros szögéről és a Királyhágón tuli vármegyéből minczen figyelmet érdemlő panasz. E vidékeken, különösen a Tisza-Maros szögén a növényzet, csakely kivétel nélkül életképtel, jól is áll, az őszi buza, rozs, árpa és rizsben a reepe nagy haladást mutatnak. Különösen szépek és erőteljesek az őszi buzavetések, amelyek haragos zöldszínek, csakohgy már ezek is szárra hajtanak. Az enyhé idővel bekövetkezett hő eső, mely az egész országra kiterjedő, a Tisza vidékén az őszielt egyrészen feloldotta, de feloldotta az ország más részén is mindentől, ahol már az eső nagyon kívánatos volt. És így valószínű, hogy a fergek és rovarok okozta kárak is némileg ki lesznek egyenlített, mert a megrikult vetések jobb fejlődése általában mindenütt remélhető. A hívós idő a nagyon előrehaladt buza és rozsvetések időelőtti szárra és kálászba hajlást némileg ellensúlyozta ugyan, mindazonáltal nagyon sok helyről és főleg a Duna jobbpartjáról máris jelentik, hogy különösen a rozs virágba. Az őszi reepe szintén idő előtt az Alföldön már virágzik, ennek a hívós, sőt hélyéjézsák alkalmasint megértanak. A tavaszi vetések már az eső előtt is szépen keltek és most általában jól állanak a későbbi árpa-, zabvetések mindenfelé egyenletesen kelnek és szintén jól állanak. A hideg idő némileg visszatartja a tavaszait fejlődésükben. A multkorifogary az árpat kissé megviselték és enniát a vetések néhol részben wöröses színűek lettek. A zab általában igen szép áll. A gazdasági munkálatok nagybőrra jó eredményű ország-szerte folynak, már a tengerpart és megindult, a repavetés, burgonyafültetés, kertivetelményezés rapirenden van. A föld igen alkalmas a magmivvelésre, porhanyós és eléggé nedves. A löhere és különösen a lucernafélék nagyon

szépen fejlődnek. Kedvező időjárás esetén rövid idő multalva kaszálókat lesznek. A jószágok és legelő is jól indultak. A jószágok sok helyütt már kijár a legelőre. Takarmányfelvételben nincsen hiány. A korábban termő gyümölcsfákban az éjjeli fagyok kárt okoztak. A szőlőkben folyik a munka. A szőlőtelenő rügyek egészségesek.

(Rendület a trázra összehozódése ellen. Skulty Miklós nezdéri főszolgabíró az alábbi rendület jogos, helyes és követésre méltó napezítet becsótott ki a közési előjáróságokhoz: A közös legelőtési idény kűszöben szűkségesen tartom Gimed figyelmét felhívni a mult évben is már kifogással és több községi annak előtte rendszeresen követelt nemesek helytelen, de eléggé nem is kártoztatós és állattenyésztésre annyira káros azon gyakorlatra, hogy a közös legelő egyetlen lapialékát képező, az ott elhalott trágyát egyes előjáróságok a pasztorok silány fizetése községi szűkségben azoknak átengedik, kik is át öszyegeltjűve és kizárítva, úzóelőjáróságok használiják, avagy pénzért értékesítik. Figyelmeztetem Gimet, hogy ezen gazdaságilag káros gyakorlat fenntartását a legszigorúbban megiltom. Figyelmeztetem, hogy amennyiben ezen tilalmam megszegéséről értesínek, az esetben nemesek volkes, de hangy előjáróságokkal tagokkal szemben is figyelemly uton fogok a legerősebben eljárni. Figyelmeztetem, hogy a trágyának a rétek vagy a legelőkről való ilyen joptalan felszedése az 1894. XII. t. c. 95. §. a) pontjába ütköző kihágást képez és 100 koronáig terjedő pénzbüntetéssel büntethető. Felhívom, hogy ezen rendelkezésemmel a lakosságunk hozza tudomására, hogy az elnevezett szigorúan utatsja, hogy az elnevezett vétőket hozzam esetről-esetre fejleltsék.

NYILTÉR. *)
Nyilatkozat.

Tisztelettel alulírott ezennel kijelentem, hogy fiam, Weisz Gusztáv Károly öngyilkosságra körül volt főnökét. H a c k s t o c k Károly urat semmiféle felelősség vagy líba nem terhelt, sőt ellenkezőleg, hangszlyozva kijelentem, hogy Hackstock Károly ur a fiammal előfordult eset alkalmával mint kereskedő és főnök oly humanusan bánl el, ami csakis jó szívre vall és jobb megoldást ezen ügyben nem is várhatam volna tőle. Ami pedig azt a hírt illeti, hogy fiamat a vásártól lettem volna kénytelen elhozni, nem felel meg a ténynek, mert fiamat magam vettem ki Hackstock ur szolgálatából és az üzletből kísértam haza.
Sopron, 1910 április 14-én.

Weisz András, vendégfő.

*) Az a rovatban közöltekért nem vállal felelősséget a szerkesztőség.

SZERKESZTŐI ÜZENETEK.

A „Soproni Napló”-nk. Arra kíváncsi, hogy mi is lehetett az érdeke a harcai postáival. A szerkesztőségemmel illetet, hogy semmi, de azáltal megajtmadt cikk megírásával, illetve megjelentetésével már igen valami. Ha mindjárt más nem is, de legelőbb is az, hogy az igazság rovására tessék annak a közönségnek, mely az utolsó pillanatig oly halalos elemésgé volt a bérletnek a paraszok kezére való jutásának és amely képzeli. Valószínűleg megírni cikkné pedig, különösen ha legyeves ninc, nem áll jogában megsérteni, még

a „Nemzetor” stílusán sem; bár tiltakozom az ellen, mintha abban amit írtam, a személyeskedésnek csak árnyalatát is feltehető lehetne. Ha a cikk legyezve lett volna, bizonyára másémtől meg ószerevéletim, de így azonosítom kellett a lapot azaz az érdekkörrel, melynek a cikk szól, bár eltesseben sem kimondhatom volna meg a cikket azokról a kijelentéseimről, hogy az nekikbéli a közéleti és közéleti érdekét. A szerkesztő ur azonban fogadja köszönetemet, hogy ennek a válságnak megújítása alkalmat nyújtott. (h.)

V. A. Meszencei úrnak. Az adórti azidőlti cím adományozásáról az 1899. évi március hó 9-én kiküldött elhatározással jóváhagyott szabványzat szerinti 2000 korona díj fizetéséről. Az így befolyó összegekkel fiatal kereskedőket és iparosokat köld költőidő tanúanyagára a kereskedelmi miniszter.

G. K. Férőegyes. Iparrendéjű kell, melyet a járási főszolgabíró kértet. Ha az üzem gőrzéjű lesz, úgy telengedély is kell, amelyet szintén a főszolgabíró ad meg.

B. K. Kárment. Ha a szacskészítés 20 koronánál kisebb III. o. keresselt adóval van megtróva, akkor a kisparos fogalmi alá esik és a novella 2. szakaszának 14. pontja értelmében a kereset folytáshoz szükséges eszközök és műszerek, továbbá 150 korona felolgozatlan anyagokért a végrehajtás aldi ki vannak véve.

Vilmos Károly. Nyomaj értesítések nem vehetnek figyelembe. Nekünk tudunk kell, kitől kapjuk a hírt. Sziveskedjék magát nálunk bemutatni, vagy címét tudatni és kész örömmel állunk rendelkezésére. És bizonyára senkinek inkább mint mi, akik már ismételtelen adtuk tanujelét annak, mely milyen érzéknyit a kis emberek bajjával. De bizalmatlanságról még fölünk sem követeltet bizalmat.

Borivek és bortörnyvek

1909 június hó 1-jén életbe lépett lövény rendelkezésének megfelelőek kaphatók a

„Gorvina” papirkereskedésben
Sopron, Színház-utca 26. szám.

Borszivattyút
köleszőz ki használatra igen kedvező feltételek mellett: a soproni bormérők egye-sülete Sopron, Ógabona-tér 18.

NAPERNYÓK
a legnagyobb választékban
MANGOLD SAROLTÁ
enyőültetésben. — Várkerület 95.
Felsőleben a fekete vagy színes, szép kitévelben 1.50 frt-tól feljebb. Egész selyem 3 frt-tól feljebb, úgyzintén férfi- és női esernyők a legelőbbök árak mellett. Különösen kiemeljük, hogy: 2 óra alatt hőkön enyőket. Gyorsan és olcsón javítunk.

Könyv- és könyvnyomdai munkákat szép és tiszta kivitelben szállít a »Petőfi« Könyvnyomda R.-T. — Sopron.

FELHÍVÁS!

Közeposztályunk sok száza családja nélkülözni kénytelen minden támaszt a betegség és inség óráiban. A kereset elmaradása mellett még az orvos és gyógyszerért költségei is sújtják erősen, még pedig különösen azt a családot, mely a pillanatnyi keresetre egyenesen rá van utalva. Legtöbb esetben nehéz zavarokba kerül és keserű nélkülözéseknek van kitéve az illetén sújtott és sokszor hosszú évek erénytelen szorgalmára és további nélkülözésekre van szükség, hogy az ily sorstűltöte csorbákat kikoszorúlhassa. Amellett a közeposztály szomorú gazdasági helyzete visszhatással bír a családtagok egészségi állapotára is. Legtöbb esetben csak néhány napi betegség után fordulnak orvoshoz, amiód a beteg állapota már igazán agályossá kezd válni. Idegenkedünk a költségektől. Ugyanígy vagyunk a drága gyógyszerekkel is.

A Családi Betegpénztár alapítása tehát sürgős szükség. A betegség által keresetképtelenné vált család fő pénzzel segélyeztessék, az összes családtagok pedig ingyen gyógykezeléssel és gyógyszerrel helyeztessenek abba a helyzetbe, hogy idejében és szükségszabta módon állottassanak.

Mind ezt néhány fillér heti befizetéssel lehetővé teszi a Családi Betegpénztár. Aki tehát ezt az elsőrendű humanus intézményt nem támogatja és tagul be nem lép, bünt követ el saját magával és családjával szemben. Az alapszabályok jögezőre emelkedtek és a pénztár már legközelebb meg is kezd áldásos működését. Néhány száz család fő belépését már be is jelentette. Felhívjuk tehát az összes érdekelteket belépésüket szintén mielőbb bejelenteni.

Bjelentéseket átvesz: **Fodor József** vendéglős, Ötvös-utca; **Müller József** fodrász, Magyar-utca; **„Petőfi“ könyvnyomda r.-t.** Várkerület 74.; **Müllner Antal** kereskedő, Hátulsó-utca; **„Corvina“** papírkereskedés Színház-utca; **Bratranek A.** temetőkezesi vállalat, Balli-utca 1—3; **Fleischer József** hórkereskedő Széchenyi-tér; **Eisenstädter Ede** kereskedő Eszterházy-utca és az „**Előre**“ szerkesztősége.

Biztosítatok tehát magatoknak a betegség és inség napjaira támaszt és segélyt; tömörüljétek a Családi Betegpénztárba való minél számosabb belépés állal, mely az oly véghetetlenül elhanyagolt közeposztálynak hatalmas védőbástyája.

R Soproni Polgári Egyesülés, mint a Családi Betegpénztár alapítója.

Sürgőseim:	A CS. KIR. SZABAD.	201. számú cheque-száma a m. kir. postatakarékpénztárnál.
GENERALI BUDAPEST		
TRIESTI ÁLTALÁNOS BIZTOSÍTÓ TÁRSULAT		
(ASSICURAZIONI GENERALI)		
Alakult 1891-ben. — Részvénytőke és készpénzbeli tartalékok összege 366 millió koronán felül.		MAGYARORSZÁGI IGAZGATÓSÁGÁTÓL. <small>(Hrodák: Budapestben, Dorottya-utca 10. és 12. sz. a., az intézet saját házában.)</small>
<u>Általános kezelési osztály.</u>		Budapest, 1910 március hóban.
<p>T. C. Ezenel van szívesenék becses tudomására hozni, hogy soproni főügynökségünket, mely barátságos megegyezés folytán VIOLA IGNÁC urnát megszűnt,</p> <h2 style="text-align: center;">HACKER MÓR ÉS FIA URAKRA</h2> <p>ruháztuk át, kik jogosítva vannak a fennálló utasítások értelmében tűz-, szállítmány- és üvegbiztosítási kötvényeket kiállítani, gyár- és átalány-, nemkülönbön betőréseslopás elleni, valamint életbiztosításra vonatkozó ajánlatokat szabályszerű elintéztetés végett átvenni.</p> <p>Továbbá értesítjük, hogy Hacker Mór és Fia urak egy Magyar jég- és viszontbiztosító-részvénytársaság, valamint az Első o. általános baleset elleni biztosító-társaság főügynökségét és a Minerva általános biztosító részvénytársaság képviselőt is átvettek és emelől fogva azon helyzetben vannak, hogy jég-, baleset és szavatossági, valamint kezességi és óvadék biztosításokra, szintugy pedig etulajdonítás, lopás, hűtlen kezelés és sikkasztás elleni biztosításra, nemkülönbön versenylovak, telivérek és értékeesebb tenyészállatok biztosítására vonatkozó ajánlatokat is átvehetnek.</p> <p>Ezen intézkedés folytán soproni főügynökségünk képes lesz az összes feladományokat azonnal elintéztetheti és mi mindenkor feladatunknak fogjuk ismerni, miszerint feleik érdekeit minden irányban megővjük.</p> <p style="text-align: right;">Teljes tisztelettel A CS. KIR. SZAB.</p>		
Iroda: Várkerület 131. szám, I. em.	TRIESTI ÁLT. BIZTOSÍTÓ TÁRSULAT magyarországi igazgatósága.	

00	Maradiság a boldogulás hóhéra!		00
!	Használjon	!	
!	Tőzegalmot, jobb, oteosóbb és egészséesebb minden más alomnál.	Mútrágyát, különösen szőlőtrágyát és szárított sertéstrágyát.	KOKUSZ POGÁCSA ERŐTAKARMÁNYT szarvasmarhák és lovak számára.
Bámulatos olcsó árban adja és vidékre szállítja a			
SOPRON ÉS VIDÉKE GAZDASÁGI HITELSZÖVETKEZET — Sopron, Ógábona-tér 18. szám.			